

Sygn. akt VIII U 1657/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia (del.) Magdalena Kimel
Protokolant	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2020 r. w Gliwicach

sprawy W. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 kwietnia 2019 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu W. K. prawo do emerytury pomostowej od dnia 14 grudnia 2019r.

(-) sędzia del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 1657/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2019 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, odmówił ubezpieczonemu W. K. prawa do emerytury pomostowej z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, albowiem ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat (wykazał jedynie 5 lat, 7 miesięcy i 10 dni takiej pracy); przed dniem 1 stycznia 1999 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i 33 ustawy emerytalnej, a także nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. W uzasadnieniu wskazano, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu pracy ubezpieczonego w (...) Sp. z o.o. od 1 maja 1982 r. do 31 stycznia 1993 r., albowiem wystąpiła rozbieżność pomiędzy zajmowanym stanowiskiem pracy wskazanym w świadectwie pracy z dnia 31 stycznia 1993 r., świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z 29 maja 2015 r. i 15 marca 2019

r. „kontroler techniczny”, a stanowiskiem figurującym w zarządzeniu resortowym „mechanik zatrudniony wyłącznie w kanałach remontowych”.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, w którym domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do spornego świadczenia. Domagał się zaliczenia do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów:

- od 1 maja 1982 r. do 31 stycznia 1993 r., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował on jako kontroler techniczny w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych w (...) sp. z .o.o. w Ś. i jej poprzedników prawnych, ponieważ była to praca wykonywana w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazana w wykazie A dziale XIV, poz. 16;

- od 1 lutego 2004 r. do 31 października 2009 r., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy autobusu w (...) sp. z .o.o. w Ś., tj. prace o której mowa w załączniku nr 2 pkt 8 do ustawy o emeryturach pomostowych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. K. (ur. w dniu (...)) ukończył 60 rok życia z dniem 23 stycznia 2019 r. Jest absolwentem technikum zawodowego. Uzyskał tytuł technika mechanika o specjalności naprawa i eksploatacja pojazdów samochodowych oraz liceum zawodowe w zawodzie mechanik pojazdów drogowych.

Ubezpieczony był zatrudniony w (...) sp. z .o.o. w Ś. (dalej: (...)) w okresach:

- od 9 lutego 1981 r. do 31 stycznia 1993 r., początkowo na stanowisku starszego referenta ds. technicznych, a od 1 maja 1982 r. na stanowisku kontrolera technicznego,

- od 1 lutego 2004 r. do 31 października 2009 r., jako kierowca autobusu,

- od 1 listopada 2009 r. do 13 grudnia 2019 r., jako kierownik warsztatu napraw pojazdów samochodowych.

Ubezpieczony posiada świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 29 maja 2015 r., z którego wynika, że w okresie od 1 maja 1982 r. do 31 stycznia 1993 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w (...) prace kontrolera technicznego, wymienioną w wykazie A dziale XIV, poz. 16 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W dokumencie tym wskazano również, że wspomniany wykaz jest załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1 lipca 1983 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej.

Pracodawca wystawił również świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 16 stycznia 2019 r., z którego wynika, że w okresie od 1 lutego 2004 r. do 31 października 2009 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w (...) prace na stanowisku kierowca autobusu, wymienionym w wykazie prac o szczególnym charakterze zawartym w załączniku nr 2 pkt 8 do ustawy o emeryturach pomostowych oraz w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 pkt 2 zawartym w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1 lipca 1983 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej.

Organ rentowy zaliczył do pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia odwołującego od dnia 1 lutego 2004 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. i od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 23 października 2009 roku.

W zajezdni (...) było kilka hal, w których znajdowały się kanały remontowe. Kanał remontowy (tzw. „ochronny”), a więc ten w którym w okresie od 1 maja 1982 r. do 31 stycznia 1993 pracował ubezpieczony znajdował się na hali przelotowej w (...). Przez ten kanał musiały „przejechać” wszystkie autobusy. Na nocnej zmianie zjeżdżało ich ok. 200. W hali przelotowej znajdowały również inne kanały, które służyły do naprawy autobusów. Pracowali w nich mechanicy.

Ubezpieczony w okresie od dnia 1 maja 1982 roku do dnia 31 stycznia 1993 r. tj. w okresie zatrudnienia na stanowisku kontrolera technicznego, pracował w (...) na nocnej zmianie. Był wówczas jedynym kontrolerem pracującym w kanale. Do jego obowiązków należało sprawdzenie każdego autobusu pod względem technicznym z poziomu kanału remontowego. W trakcie zmiany nocnej ubezpieczony kontrolował nawet ok. 200 autobusów, czyli tyle i ile zjeżdżało na zajezdnię. Kontrola jednego pojazdu zajmowała mu kilka minut. Z poziomu kanału remontowego ubezpieczony sprawdzał podwozie poszczególnych pojazdów. Sprawdzał m.in. układy hamulcowe, kierownicze, szczelność pojemników oraz rurek doprowadzających i odprowadzających płyny, stan ogumienia, drążki kierownicze. Naprawiał również drobniejsze usterki, np. podciągnięcie hamulca, regulacja sprzęgła, dokręcenie śrub wału napędowego. Czynności te można było wykonywać tylko i wyłącznie z poziomu kanału remontowego. Dodatkowo ubezpieczony informował kierowców o usterkach.

Warunki, w których pracował ubezpieczony były ciężkie. Pojazdy były w złym stanie technicznym. Ubezpieczony był zmuszony do częstego wdychania spalin. Ponadto hala nie była ogrzewana, a zimą dodatkowo występowały uciążliwe przeciągi.

Gdy w autobusie stwierdzono większe usterki, był on kierowany na inny kanał (tzw. „mechaniczny”), gdzie następnie był naprawiany przez mechaników. Na zmianie nocnej pracowali również elektrycy, osoby sprzątające autobusy.

W dniu 18 stycznia 2019 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej.

W dniu 15 lutego 2019 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do żądanego świadczenia.

Następnie, w dniu 27 marca 2019 r. ubezpieczony po raz kolejny wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej.

Zaskarżoną decyzją z dnia 26 kwietnia 2019 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do spornego świadczenia, z przyczyn wyżej wskazanych.

Ubezpieczony legitymuje się okresem składkowym w wymiarze 39 lat, 6 miesięcy i 22 dni oraz okresem nieskładkowym wynoszącym 7 miesięcy i 22 dni.

W trakcie postępowania sądowego, stosunek pracy łączący go z (...) został rozwiązany na mocy porozumienia stron z dniem 13 grudnia 2019 r.

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego; aktach osobowych ubezpieczonego; zeznań świadka G. H. złożonych na rozprawie w dniu 28 lutego 2020 r. (k.38-39); zeznań świadka P. B. złożonych na rozprawie w dniu 28 lutego 2020 r. (k.39-40); zeznań świadka J. S. złożonych na rozprawie w dniu 28 lutego 2020 r. (k.40-41); zeznań ubezpieczonego= złożonych na rozprawie w dniu 28 lutego 2020 r. (k.41-42).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków G. H., P. B. i J. S., gdyż przedstawiają one rzeczywisty obraz okoliczności zdarzeń będących przedmiotem niniejszego postępowania. Zaznaczyć bowiem należy, iż świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w tym samym zakładzie pracy i stąd niewątpliwie posiadają szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy. Świadkowie P. B. i J. S. w okresie wykonywanej przez

ubezpieczonego pracy kontrolera w kanałach, pracowali w innym kanale jako mechanicy – wykonywali poważniejsze naprawy. Niemniej jednak posiadają precyzyjną wiedzę dotyczącą czynności wykonywanej przez ubezpieczonego, zakresu jego pracy, ilość pracy. Ich zeznania są zgodne. Na tej samej hali co ubezpieczony, pracowała również świadek G. H.. Wprawdzie nie była kontrolerem, ani mechanikiem, lecz jej zeznania dotyczące wykonywanej obowiązków kontrolerów na zmianie nocnej pokrywają się z zeznaniami pozostałych świadków. Zeznania wszystkich świadków pokrywają się z zeznaniami ubezpieczonego oraz zgromadzoną w sprawie dokumentacją pracowniczą, w związku z czym nie ma podstaw do kwestionowania ich wiarygodności. Z ich treści jednoznacznie wynika, że w okresie spornym od 1 maja 1982 r. do 31 stycznia 1993 r. odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych

Zebrane dowody Sąd uznał za kompletne i pozwalające na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja okazała się nieprawidłowa.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony legitymuje się wymaganym stażem pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat oraz czy nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy, albowiem od ustalenia tych okoliczności zależało przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że ustalenia, czy wykonywane czynności były pracą w warunkach szczególnych, a jeżeli tak to jaką, powinny być dokonywane przez pryzmat Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43). W związku z tym, dla uznania konkretnego rodzaju lub stanowiska pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze decydujące znaczenie ma to, czy jest to praca wymieniona w w/w rozporządzeniu oraz w wykazach stanowiących załącznik do tego rozporządzenia, natomiast wykazy stanowisk ustalane przez właściwe podmioty w odniesieniu do podległych zakładów pracy mają jedynie charakter techniczny (por. wyroki Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2012r., II UK 103/11 oraz z 13 listopada 2008r., II UK 88/08). Jednocześnie wykazy resortowe, mające za zadanie uszczegółowienie wykazu prac zawartego w rozporządzeniu Rady Ministrów, muszą być dostosowane do treści załącznika do wymienionego rozporządzenia. Mają charakter porządkujący, ale nie stanowią aktu normatywnego powszechnie obowiązującego, a więc ich treść nie jest wiążąca przy ustalaniu prawa do wcześniejszej emerytury (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 11 września 2012 r.. sygn. akt: III AUa 1706/11).

Przechodząc do dalszych rozważań, należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2018.1924 t.j.), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Po myśli art. 3 ust. 1 prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Zgodnie z ust. 3 tego przepisu prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach w myśl ust. 1 tego przepisu uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1. Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3 (ust. 5). Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust.7).

Wskazać również należy, że w postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Organ runowy do pracy w warunkach szczególnych zaliczył ubezpieczonemu okresy zatrudnienia od dnia 1 lutego 2004 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. i od dnia 1 stycznia 2009 r do dnia 23 października 2009 r. tj **łącznie 5 lat 7 miesięcy i 10 dni.**

Spór w niniejszej sprawie obejmował okres zatrudnienia odwołującego od dnia 1 maja 1982 roku do dnia 31 stycznia 1993 r. na stanowisku kontrolera technicznego w (...) sp. z .o.o. w Ś..

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynika, że ubezpieczony w wyżej wymienionym okresie faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał czynności wskazane w wyk. A, dziale XIV, poz. 16 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Z zeznań świadków oraz ubezpieczonego wynika, że w ww. okresie, ubezpieczony każdego dnia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w kanałach remontowych. W tym czasie wykonywał czynności polegające na kontroli podwozia autobusów zjeżdżających do zajezdni. Każdego dnia kontrolował w ten sposób ok. 200 autobusów. Ubezpieczony usuwał drobne usterki, takie jak podciągnięcie hamulca, regulacja sprzęgła,

dokręcenie śrub wału napędowego. Wymienione czynności można było wykonywać tylko i wyłącznie z poziomu kanału remontowego.

W związku z tym, powyższy okres pracy ubezpieczonego od 1 maja 1982 r. do 31 stycznia 1993 r., tj. łącznie **10 lat i 9 miesięcy**, należy zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych. Tym samym łączny staż pracy ubezpieczonego wykonywanej w szczególnych warunkach wynosi **16 lat 4 miesiące i 10 dni**.

W trakcie postępowania sądowego, ubezpieczony udowodnił również spełnienie drugiej spornej przesłanki, ponieważ w dniu 13 grudnia 2019 r. doszło do rozwiązania stosunku pracy łączącego go z (...) na podstawie porozumienia stron.

Ubezpieczony spełnił również pozostałe przesłanki warunkujące przyznanie spornego świadczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej od dnia 14 grudnia 2019 r., a więc pierwszego dnia po ustaniu zatrudnienia w (...).

(-) sędzia (del.) Magdalena Kimel